

Pantomimus

Robert Novák

Exportováno z Wikizdrojů 9. září 2024

Údaje o textu

Titulek: Pantomimus

Autor: [Robert Novák](#)

Zdroj: *Ottův slovník naučný*. Devatenáctý díl. Praha : J. Otto, 1902. S. 157. [Dostupné online](#)

Licence: [PD old 70](#)

 Heslo ve Wikipedii: [Pantomima](#)

Pantomimus (z řec. παντομίηος) jest divadelní představení dramatického děje pouhým tancem a rhythmickými posunky, obvyklé u Římanů. Původ svůj vzalo představování to z obvyčeje starořímského dramatu nechati herce přednášeti při t. zv. kantiku (v. Canticum), monologu složeném v uměleckých rhythmech, děj jen orchestickými a mimickými pohyby, kdežto slova sama zpíval zvláštní zpěvák v průvodu flétny. V samostatný umělecký druh vypsěl **p.** na velikou škodu tragédie za Augusta kol r. 22 př. Kr. Pyladem z Kilikie a Bathyllem z Alexandrie, miláčkem Maecenatovým (srv. Athen. 1, 20 d). Z nich onen založil **p-my** tragické, tento pak komické. Než tragické **p-my** měly na jevišti římského císařství rozhodně převahu, ba vytiskly **p-my** komické konečně úplně. Předmětem jejich byly hlavně tragédie neb historie obsahu mythologicko-erótického. Ty byly tak zpracovány, že hlavní situace pojaty byly v řadu kantik. Je představoval obvyčejně jen jeden tanečník, zvaný též **p.**, ten tudíž vystupoval v několika úlohách po sobě, provázen jsa chorem, jenž pěl příslušné písně za zvuku flétny a jiných hudebních nástrojů. Přestávky potřebné k výměně masek a

úborů vyplňovaly, jak se zdá, sborové písně spojující hlavní scény celého **p**-mu. Hlavní věci při těchto produkcích byly tanec a gestikulace; slovo básníkovo mělo úlohu velmi podřízenou. Nelze se proto diviti, že **p**. nenabyl významu pro literaturu, ač skládali proň texty i básníci jako Lucanus a Statius. Vše bylo vypočteno na dráždění smyslnosti a nedbáno tu bylo slušnosti a cudnosti, což smutný vliv mělo na mravy občanstva. Lucian ve spise »o tanci« (srv. 64 a sl., 81) podává věrný obraz oplzlých představení těchto. Oblíbeny byly **p**-my v Římě až do nejpozdějších dob císařských; ano císař Nero byl jich takovým přítelem, že i sám jako **p**. vystupoval (srv. Suet. Ner. 26). V poslední době císařské vystupovaly v **p**-mech i ženy (*pantomimae*). Někdy **p**-my provozovány i od několika tanečníkův a tanečnic a tento druh dramatického balletu zván *pyrrhicha*. Celkem umění **p**-mu těšilo se více přízni u vyšších tříd společnosti římské, jež mohla i lépe posouditi veškery jemnosti jeho. Širším massám lidu hověl spíše mimus se svými fraškami, dostihy vozové, hry šermířské a zápasy lodní či naumachie. Srv. Friedländer, *Darstellungen aus der Sittengeschichte Roms*, 2 (Lip., 1889), str. 447; Marquardt, *Röm. Staatsverwaltung*, 3², str. 551. [RN](#).

Z římského **p**-mu vzešla improvisovaná pantomimická fraška italská se stálými postavami a rozšířila se odtud po vší Evropě. Místo **p**. říkáme nyní pantomima (rodu žen.) a rozumíme tím hru posunkovou, němohru, jež se umělecky pěstuje hl. v balletu (v. t.).

About this digital edition

This e-book comes from the online library [Wikisource](#)^[1]. This multilingual digital library, built by volunteers, is committed to developing a free accessible collection of publications of every kind: novels, poems, magazines, letters...

We distribute our books for free, starting from works not copyrighted or published under a free license. You are free to use our e-books for any purpose (including commercial exploitation), under the terms of the [Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 Unported](#)^[2] license or, at your choice, those of the [GNU FDL](#)^[3].

Wikisource is constantly looking for new members. During the realization of this book, it's possible that we made some errors. You can report them at [this page](#)^[4].

The following users contributed to this book:

- Martin Kotačka
- Hadonos
- Rocket000
- Fleshgrinder
- Boris23
- KABALINI

- Bromskloss
- Tene~commonswiki
- AzaToth
- Bender235
- PatríciaR
- Vanished user 24kwjf10h32h

-
1. [↑https://wikisource.org](https://wikisource.org)
  2. [↑https://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0](https://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0)
  3. [↑https://www.gnu.org/copyleft/fdl.html](https://www.gnu.org/copyleft/fdl.html)
  4. [↑https://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium](https://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium)